

Kodolányi Gyula

ÜZENETEK W. SH.-TŐL

Megöl a gondolat Thought kills me (44)

Megöl a gondolat, hogy gondolat nem vagyok.

Thought kills me that I am not thought.

Nem öl meg. *Kills me not.* De a gondolat, hogy nem vagyok, megöl, megölhet. Hogy pusztá gondolat nem vagyok, talán jobb.

Mert bár légies jegyben születtem, földből és vízből is vétettem, *so much of earth and water wrought*, annyira földből és vízből, hogy végső nyugtot hoz nekem, előleget, a feltúrt rög tavaszi illata. Ujjászül. Átmos, mint a tó vize úszáskor, mint lényed, ha benned ringok. Beléd mosódom s feltámadok. Ez, ha gondolat, ez is (mind) én vagyok.

A világ-végtelen óra The world-without-end hour (57)

A világ-végtelen órát nem szidom, *The world-without-end hour.* Nem szidom az órát. Világnyi a délután.

A szétrojtosodott mintát bámulom, a lyukat a szőnyegen, a divány tövében. Megint látom: a macska élesíti körmét ott, kedvenc helyén, szunnyadtából felrezenve, amint rándul elődöm lábában az emlék, gyermekpillantások bevert tükre. A kép elzökken. Barát, macska, szemek szétfoszlanak. *The world-without-end hour.* Világ-végtelen órán, számkivetve, hiányból szövök új mintát az ürre.

Másik ént Make thee another self (10)

Teremts magadnak másik ént, *another self*. Mert gyilkos gyűlölet rabja lettél, poklodba zárva így vagy élő halott. *murdr'ous hate*, az költözött beléd. Hazudsz magadnak felsőbb üzenetet, hogy fentről ítéld meg mind aki él. Te, aki halálos beteget gúnyoltál, te s a többi, eszére oly kevély. És kérődzt a szád, míg a pap beszélt a másik halott felett, kit egykor szerettél, talán. Rombolni – *ruinate*, *urinate* – vizelni a szállásra, hol esélyt kaptál, esendő átmenetet. *Another self*: másik ént, míg teheted.

Bíró Zsófia

MÉLYÜLŐ SÓHAJOK

Délután öt órakor

Amikor Pepa énekel, a szentek a Mejaína téri templomban elkezdnek fázni, és arra gondolnak, hogy ha újra kezdenének, másképp csinálnák. Pepa dalai a hajából, a ruhája ráncaiból és a bőre alól bújnak elő, és olyan szomorúak, mint a fekete rózsa, ami a vállára van tetoválva. A nagymama szerint így még Mercedes Fiebaridán sem énekel, pedig az ő hangjától mérhetően nőtt az italok alkoholtartalma, és azt mondják, egyszer kivirágzott egy kiszáradt narancsfa, ami alatt énekel. Amikor Pepa énekel Lázaro kocsmájában, a pillantásától jácintillat lesz, és az emberek bejönnek az utcáról, és akik már nem férnek be, azok az ablakokban szoronganak, vannak, akik fölmásznak a fákra, akik meg benn vannak, azok nem esznek, és nem tudnak inni se, de Lázaro egyáltalán nem bánja. Nem tudnak enni és inni, de még levegőt is nehezen vesznek, mert ha Pepa énekel, az üvegekből nem pálinka folyik, a cigarettákból nem füst kanyarog elő, hanem a duende, aki megszedíti az embereket, meglódítja a vérüket, és összerántja az izmaikat. Ó, a duendétől bolondul meg errefelé mindenki, nem a tramuntánától, az is csak a duendétől lesz olyan, mint a cigányok, amikor temetnek! Átjönnek az angyalok is a templom máriaüvegéről, pedig tudják, hogy csak a csicskásai lehetnek a duendének, de ha legalább hagyná, hogy azok legyenek, mert az meg kiköp, valahányszor meglátja őket, pedig csak egy kopott, zöld kardigánja van. Placidus atya összeteszi a két kezét, hogy hála istennek, Pepa nem vasárnap reggelenként énekel, és kinyit-

ja az ablakot, hogy jobban hallja. Az asszonyok aggódva és gyöngéden figyelik a derekát, amikor a piacra megy, mert Pepa viselő a dalaival. A férfiak pedig mind úgy néznek rá, mintha tőlük lenne várandós, pedig csak álmukban merik Pepa vállán át nézni a világot, soha nem jut eszükbe udvarolni neki. – Szegény kis cafka! – sóhajt ilyenkor a Szűzanya, és Pepa hajában a rózsza olyan színű lesz, mint amilyen a sárkányok vére lehet. Ignacio egy éjjel, amely olyan törékeny volt, mint az alvó csecsemők lehelete, olyan balzsamos, mintha egy hosszú hajú asszony hajában aludnánk, és olyan valószerűtlen, mintha mindannyian a Tücsökkirály gyűrűjének a kövében lennénk, aznap éjjel, ami után Ignacio többé nem legyőzni ment a bikát az arénába, hanem fölláldozni, aznap éjjel, miután életében először végzett egy kormos orrúval a Grande Esturridában, és a nők elnémultak, és engedelmesen lehajtották a fejüket, a férfiak pedig sírva érintették meg a ruhája szegélyét, elmondta, hogy ő úgy vesztette el a szüzességét, hogy hallotta Pepát azt énekelni, hogy „*Fájdalmacskám, fájdalmacskám, szegfűszegillatod vár rám*”.

Rafael, mikor a kenyeret vitte Pepának, egyszer meglátott valamit, amitől annyira boldogtalan lett, hogy azonnal rohant Placidus atyához győnni, aki megeskette, hogy nem mondja el senkinek, amit látott, de Rafael bánatában leitta magát, és aztán részegeen ordította a titkát, vagy a titok ordította magát, mert olyan nagy volt és fájdalmas, hogy nem fért el benne. Rafaelt aznap félholtra verték azok, akik ott voltak a kocsmában, és hallották, és soha senkinek nem mondták el, amit megtudtak. Attól kezdve az emberek nem szívesen vettek kenyeret Rafaeltól. Ignacio aznap éjjel nem ment haza, csak hajnalban látták, amint az aréna karámjában suttog a bikája fülébe, de az csak bögött, és rázta a fejét, aztán Ignacio meghintette rózsavízzel. Délután öt óraker, amikor a hőség olyan rekkenő volt, hogy meghasadt és szétesett két egyenlő darabra, beengedték az első bikát, aki éppen csak négyéves volt, ezért Avilai Teréznek még nem volt ideje elmagyaráznia neki, hogy itt ő az isten, aki miatt zajlik az egész szertartás, és a pikadorok meg a matadorok nem az ellenfelei, hanem a főpapjai, akik fölláldozzák, mert a kereszténység ezzel jár. Csak meghalt a fiatal bika, de nem a saját halálát halta, még csak nem is valaki másét, mint a másik négy bika, senkiét se. Aztán beengedték az öreget, akinek olyan sötét tekintete volt, hogy fekete galambok röppentek ki a szempillája alól. Odament Ignacióhoz, és a vállára hajtotta a fejét. Ignacio megsimogatta az orrát, és huszonhárom lépéssel arrább sétált, majd megfordult, és úgy nézett a bika szemébe, mintha a sajátjába nézne. Az öreg lehajtotta a fejét, mások szerint a térdét is meghajtotta, de ez nem igaz, az első sorban ülők szerint tisztán lehetett hallani, ahogy elmormolja a Miatyánkot, majd nekiiramodott, de a tizenhatodik lépésnél megállt, mert Avilai Teréz a tizenkilencedik lépésnél két ujjával azt a jelet rajzolta a levegőbe, amitől minden bikának muszáj megtorpannia, az öreg erre fölböggött, mintha fájdalmában káromkodna, visszavágatott a helyére, megrázta a fejét, hogy kiessen belőle a kereszténység, és emlékeztesse magát arra, amikor nem őt áldozták, hanem neki áldoztak, és Avilai Teréz befogta a szemét öt méter magasban.

– Hányszor kell elmondjam magának, hogy ne avatkozzon a férfiak dolgába! – dohogott Lázaro, miközben Avilai Teréz vérző homlokát törölgette, az emberek meg sorba álltak előttük, megcsókolták az ujjuk hegyét, és megérintették a helyet, amit utoljára illetett Ignacio könyöke, miközben fölfelé zuhant. A duende még egy pohárával töltött Avilai Teréznek, és leült mellé, hogy közelről nézegethesse a sebeit. Pepa dalaitól aznap este fölhasadt a gránátalmák húsa, és amikor azt énekelte, hogy „*Fekete, fekete vizek, jaj nekem, hogy merre viztek*”, szegfűk nőttek a tenyerében és a cipője orrán.

Döglött bársony

Itt ülök, és várom a duendét, akinél nagyobb szemét a világon nincs.

Nem azért nem jön, mert tudja, hogy várom, és szórakozik velem, hanem azért, mert észre sem vesz. Amikor igen, köp rám. Persze másra is. Pedig milyen jó lenne tudni, hogy szándékosan nem jön, mert gonosz, de nem felejtett el. Ha jön, nem azért, mert megérdemlem, vagy megesett rajtam a szíve. Éppen erre járt.

Három keze van. Az egyikkel a szívemet szorítja, a másikkal a gyomromba markol, a harmadikkal a gerincembe, és csavar rajta egyet. Módszereit tekintve hasonlít Avilai Terézhez, aki a borospoharak alján lakik. De Avilai Teréz vigyáz ránk, amikor túl sokszor pillantjuk meg, hagyja, hadd higgyük, hogy az a duende, és megbénít minket, bajunk ne essen. A duende azt akarja, hogy bajunk essen. Ő teszi a szájunkba mindegyik cigarettát, hogy pár percig a kezünkben tartsunk egy kis parazsat, mert a duende nem szenteltvízzel keresztel, hanem parázzsal. A lovak is miatta bokrosodnak meg, mikor sűg valamit a fülükbe. Fejből tudja az összes titkot, ami a sörényükben van, és csak röhög rajtuk. Ott van éjjelente a kabócák ciripelésében, és olyankor az ember olyasmikre vágyik, amik nappal eszébe sem jutnak. Néha látni őt zöld köves gyűrűkben vagy zöld színű italokban táncolni. Ő teszi, hogy az emberek olyasmiket gondolnak a misén, hogy rögvest meg kéne gyónniuk, de azt hiszik, hogy senki nem vette észre, és gyorsan elfelejtik őket. Ő szakítja szét a rózsafüzérét azoknak, akik túl sokszor motyogják magukban, hogy „istenem, istenem”, nyerít a röhögéstől, miközben az elgurult szemeken ugrándozik, és egyáltalán nem bánja, ha fenékre esik. Olykor elbújik pihenni a szerelmesek szájába, akiknek ilyenkor megédesül a nyála. Vagy kicsi gyermekek sírásába rejtőzik, akiket ilyenkor nem lehet megvigasztalni, tágra nyílik a szemük, mintha a világ minden fájdalma miatt gyászolnának. Ott van mindegyik születésnél, mert csak akkor jön, ha az ember teljesen egyedül van, és nincs, aki segítsen rajta. (Egy szülés a duendének, aki alapvetően elég lusta, dupla haszon.) A halálok közül csak azoknál van ott, ahol jázminillatú az utolsó lehelet. Ilyenkor a pókok elkotródnak a hálójukból, hogy a duendének legyen függőágya, ahonnét kényelmesen figyelhessen. Van egy barátom, akinek néha a tekintetébe költözik, hogy aludjon egyet, ha belefáradt, hogy a hegedűk húrjait szaggassa. Ez a barátom 1978 óta nem sírt, és ilyenkor úgy néz, mint egy oroszlán, akit fárasztanak a vadászok meg az állatvédők is. Két dolgot utál csak a duende: a hajnalt, mikor lehül a levegő, és a városokat, mert ott nélküle is bolondok a népek.

A dobhártyánkra érkező helyőrség lassú dízlépése hirdeti a jöttét, hogy már itt van a közelünkben, talán a hátunk mögött, vagy az ablakpárkányon ülve figyel minket, esetleg a kabátzsebünkben szunyókált egész nap, és most ébredt föl, hogy összerántsa az izmainkat. Amikor kedvére lelassultak és besűrűsödtek a másodpercek, akkor belénk rúg, hogy megroggyan az ember térde. Akkor elfeledkezünk mindenről, amit a nagyanyánk a lelkünkre kötött, hogy soha ne felejtjük el, és azt csináljuk, amit a duende akar, de most mi is azt akarjuk, és a szívünkben ismeretlen, tarka madarak raja röppen föl egyszerre, a helyőrség futólépésre vált, úgy ver a szívünk, hogy az ingünk meghasad tőle, és az ember olyan bátor lesz, mint egy forradalmár, akiről majd elnevezik a teret, ahol hősi halált halt. Aznap este (mert ilyesmi mindig csak az alkonyattal történik), az ember nem vágyik másnak lenni. De olyankor a duende már rég nincs sehol, mert rosszul van az elégedettségtől és a megihatottságtól.

A falumban egyszer megpróbálták elűzni az inkvizíció módszereivel, mert éppen akkor járt arra az ördög, hogy kedvét töltsé néhány módfelett jámbor, ájtatos öreg-

asszonyban, és összekeverték őket. Az öregasszonyok azt hitték, azzal távol tartják őt is meg az ördögöt is, ha ropogósra vasalják az ágyneműt, és meghintik levendulavízzel a szekrényeket. Az ördög az efféléitől tényleg húzza az orrát, de a duende kifejezetten szereti az ilyesmit, mert a nagyanyjára emlékezteti, akinek a kezében minden narancs vérnarancssá vált. Rajta nem fog sem a szenteltvíz, sem az ördög bizalmaskodó incselkedése. Akkor verbénát, kilenc házból kért, kilenc napon át gyúrt, viharos hajnalon sült kenyeret, egy fehér ruhás szüzet és a biztonság kedvéért fokhagymát kínált föl neki a tisztelendő atya és a polgármester, hogy távozzon. A duende zsebre vágta a verbénát, megette a kenyeret, elrágott hozzá néhány fokhagymát, és elbeszélgetett a szűzzel, de nem kérte. Aztán elindult a szomszéd faluba. A szűz utána, és sírva könyörgött, hogy maradjon. Kénytelen volt megígérni, hogy hamarosan visszatér. Azóta nem járt felénk. Az ördög viszont, akivel összekeverték, ma is itt van. Minden vasárnap kolbászillat képében jelenik meg a templomban, és elnyomja a tömjént. De mást igazán nem csinál.

Délen azonban egyre többször látni a duendét állítólag, amint fél három felé, amikor a legmelegebb van, egy szökőkút mellett árválkodik, és rugdossa a port unalmában. Még a szokottnál is elhanyagoltabb és borostásabb. Azt beszélik, megsértődött, amiért az egyik öregasszonnak mégiscsak sikerült belebúvólnie egy dióba, mert megint összekeverték az ördöggel. De ez nem igaz, nem haragudott meg, mert nagyon jó társasága volt neki abban a dióban, az az öregasszony ugyanis véletlenül melléje búvólte még rabbi Akibát, akinek minden válasza van egy kérdése, és Mercedes Fiebaridánt, aki úgy énekel, hogy hónapokkal hamarabb beérik tőle a szeder. Szóval most, hogy az unokaöcsém föltörte azt a diót, és ők kiszabadultak, unatkozik a duende. A fele királyságát odaadná, ha valaki mesélne neki egy jó történetet, de sajnos már mindegyiket ismeri.

Feslett szívek

„Titkon legyen a te alamizsnád.”

Avilai Teréz egy borospohár aljában ült, és fölfelé nézett. Amára asszony arcát látta. Sokáig nézte, mert volt rajta mit. Legszívesebben előbújt volna, hogy beszélgessenek, de Amára asszony nem volt abban az állapotban. Meg akart halni.

A Szűzanyának nagyon imponált, ahogy Avilai Teréz Juan de la Miseriával kacérkodott, s hogy fölpofozta Őszentsége nunciáját, úgyhogy elintézte, hogy halála után ne darabolják föl és mérjék ki erekyeként, hanem a borospoharak aljába kerüljön, s így most már örökké misztikus elragadtatás és Lágrima Christi vegye körül. Pedig Sienától Asturiáig álltak sorba az egymást féltékenyen méregető, kisírt szemű páterek, akik az üdvösségüket adták volna egy holt darabkájáért, ha már az élőből nem jutott nekik. De a Szűzanya tudta, hogy Avilai Teréz nem szereti a tömjénszagot.

Ez azután történt, hogy a duende angyal képében átdöfte Avilai Teréz szívét. Onnan lehet tudni, hogy nem angyal volt, hanem a duende, mert az angyal nem bánt, főleg nem ilyen kéjesen és kajánul. A duende féltékenységében és haragjában szúrta szíven Avilai Terézt, mert az rájött a titkára. Pedig a duende a májára varrva hordta azt a titkot, mert több volt az neki, mint minden vércsepp, ami miatta lódul meg. Szóval Avilai Teréz mákdarálás közben rájött, hogy a duende a Jóisten másik fia, aki a lázadástól született, amellyel az ember nem hajlandó tudomást venni az őt fogolyként tartó valóságról. A duendét azonban már jóval óvatosabban küldték le: fölvertezték hetykéséssel, önérzettel és szúrós, pimasz tekintettel, s adtak rá egy kopott, zöld kardí-

gánt, hogy senki ne ismerje föl, nehogy eszébe jusson valakinek megfeszíteni. A tapasztalatokból okulva, és azért is, mert nem az a típus, soha nem mond semmi olyasmit, amire vallást lehetne alapítani. Idegesítik a gyerekek meg az elesettek, és unja a lelki szegényeket. De a csodák azért mennek. Bármikor fölrakat egy várat vagy egy templomot akárkivel. Akkor csinál forradalmat és szabadságharcot, amikor akar (még Svájcban is tudna, ha éppen akarna). Ő találta ki a szürrealizmust meg az impresszionizmust is, de mire megnyílt az első tárlat, már rég egy hínármezőben nézelődött. (Mivel alapvetően, de titokban szemérmes, ráadásul utálja a hisztériát, mindig úgy intézi, mint ha nem ő csinálta volna, hanem valaki más.) A legbüszkébb azonban a plátói szerelemre. Ez egyfelől praktikus, hiszen egy ember is elég hozzá, másfelől meg nincs semmi értelme (a dadaizmust is a duende találta föl). Ez a kedvence, vele törődik a legtöbbit.

Nem tetszett neki az eredeti, kétszereplős változat. Alacsony a hatásfoka, sok benne az álmatlan éjszaka, kétségbeesett sóhaj és haragos félmondat. Viszont a megvalósulatlanság felett érzett szenvedés alázattal vértezi fel a szívet. Ám a duendét ez izgatta a legkevésbé. Egyedül azért fordított rá annyi időt és fáradságot, mert miközben az alázat krisztusi útján tisztultak az emberek, fájdalmukban olyasmiket csináltak, melyekben kedvét lelte.

Avilai Teréz egyáltalán nem lepődött meg, amikor a leleplezése miatt bosszúra szomjazó duende megjelent a konyhában. De nem tudta legyőzni Avilai Terézt, hiába döfte át újra és újra a szívet, hogy végül egészen rongyos lett a mellkasa. (Csak erről senki nem csinált se szobrot, se festményt, és mire Dalí megszületett, addigra lelkiismeretesen megfeledkeztek róla, mert se a klasszicizmusnak, se a romantikának nem volt érve a bizarr dolgokhoz.) Hiába gyötörte, mivel a duendének termékeny a fájdalma, s Avilai Teréz csak egyre világosabban látta, hogy a duendét is ugyanazért küldték le, mint a másikat: hogy akit meglátogat, az bepillantasson a keddek görnyedt, kicsinyes válmögé, ahol állítólag minden rendben van.

Szóval Amára asszony meg akart halni. Ugyanúgy cafatokban lógott a szíve, mint Avilai Terézé, csak neki más okokból kifolyólag. Nagyon örült volna, ha valaki szíven szúrja egy dárdával.

– Már nem divat a rock and roll – foglalta össze Amára asszony.

– A blues se – tette hozzá Avilai Teréz, hogy vigasztalja, bár nem érezte magát igazán kompetensnek.

Mivel Amára asszony behunyta a szemét fájdalmában, nem látta, mi van az invalid keddeken túl. Nem is érdekelte. Asszonyi bánatában egyedül arra tudott gondolni, hogy jó keresztény létére mért van folyton kudarcra kárhozhatva, midőn éppen felebarátját igyekezne szeretni. S hogy rajta – aki szintén felebarátjának számít – mért nem kívánja végre valaki beteljesíteni a legfőbb parancsolatot. Avilai Teréz nem aggódott: legkésőbb akkor ki kell nyitnia a szemét, mikor a pohara után nyúl.

Amára asszony poharának alján

A duendének olyan rosszkedve volt, hogy meglátogatta Avilai Terézt egy borospohár alján, hogy csúnya szavakat mondjon neki. Avilai Teréz unottan mosolygott, és megmarkolta a rózsafüzérét. Amikor a duende végére ért mindannak, amit mondani akart neki, akkor is csak annyit felelt:

– Fogadjunk, hogy magának az 53-as a kedvenc száma.

Pepa ekkor megszedült, ahogy néha meg szokott éneklés közben, ha a dalok nagyon erősen szorítják magukhoz, és az egyik á-mollon odacsúszott melléjük. Épp ott tartott, hogy „*un jour cet air me rendra folle*”, a duende meg azt mondta:

– Lássam – és kihúzta magát, most, hogy végre szemtől szembe találkoztak. Pepa nem ijedt meg, mert a Mészáros szokta őt kísérni gitáron, aki másokhoz is csak annyira kegyetlen, mint magához: ha rossz akkordot fog, a vétkes ujjat nem használja többé aznap este. A duende úgy érezte, mégiscsak lehet ebből a napból valami, és föltúrta az ingujját. Avilai Teréz, aki eddig hanyatt fekvé melázott a mindenre kiterjedő isteni gondviselésen, mely őt a borospoharak aljába helyezte, most azon kezdett gondolkodni nagyon gyorsan, hogy kihez is lehetne imádkozni ilyen esetekben, de csak arra jutott, hogy saját magához. Felröhögött kínjában, de nem jutott jobb az eszébe, úgyhogy kénytelen volt belevágni, hogy Avilai Teréz, te vigyázz azokra, akik a saját kezűket fogják álmukban. Azokra, akik sűrűn kényszerülnek arra, hogy olyan elszántak és bátrak legyenek, mint a konkvisztádorok. Azokra, akik sokszor lepődnek meg. És azokra is, akik egyre ritkábban. Oltalmazd az érzelmi tévelygőket, mert te tudod a legjobban, hogy nem tehetnek róla. Vigyázz azokra, akik azért cigarettáznak, hogy legalább öt percig legyen mibe kapaszkodniuk. Tedd, hogy elhiggyék, nem véletlenül vagy kitolásból kerültek ide, s hogy ha más nem is, Avilai Teréz mindenképpen vigyázza kóválygó lépteiket. Ámen.

A duende megvárta, míg befejezi, és odavetette neki, hogy

– Álmodozzon már egy házzal odább, Teréz – de azt már nem várta meg, hogy Avilai Teréz azt felelhessen neki

– Álmodozik a rosseb – hanem megmarkolt Pepa hátában két izmot, és odavágott velük. De Pepa cádizi volt, és háromszor próbálta már megölni magát, s csak egyszer férfi miatt, úgyhogy ez is csak egy olyan nap volt neki, mint a többi. Akkor a duende zsebre vágta a kezét, és odalépett Pepa elé, hogy állja-e a tekintetét. Állta. Ő is Pepáét. Aztán olyan közel hajolt Pepához, hogy az érezte a duende leheletét, ami olyan forró volt, mint az a délután, amikor Amára asszonynak életében másodszor is megszakadt a szíve, mert rájött, túlságosan jól nevelt ahhoz, hogy boldog lehessen itt, a tenger mellett. Pepának elszibbadt az arca, de a duendének is, mert ő meg Pepa leheletének hevet érezte, úgyhogy inkább gyorsan kitalált valami mást. Avilai Teréz elpirult, és zavarában tett néhány kisebb csodát, ezekre később nem emlékezett. Véletlenül vörösborrá változtatta a szenteltvizet. Ettől megrémült, megpróbálta gyorsan visszaváltoztatni, de akkor már csak fehérborrá tudta. A vándorcirkusz is miatta lett oda hirtelen, ezt nem akarta később elhinni. Észre sem vette őket, mert a cirkuszosok azonnal elhallgattak, amint meglátták Pepát és a duendét farkasszemet nézni (volt köztük kötélátancos, tűznyelő, kígyóbűvölő, oroszlánszelídítő, késdobáló – tudták, miről van szó). Az egyik akrobata ugrás közben fönnmaradt a levegőben, és soha nem esett le. Az üstdobok posztós puffanásai azonnal odaugrottak, és befogták a cintányérok száját. Az elefántok nem legyeztek a fülükkel, és az oroszlánok úgy néztek, mintha kőből lennének, és utoljára 3000 éve szólta volna egy szót.

A duende leült, és nem csinált semmit. Komótosan cigarettára gyújtott. Pepa is. Elszívtak egy fél dobozzal. Avilai Teréz idegességében visszaszokott a körömrágásra. Direkt nem nézett a duendére, de neki mondta, hogy

– Ne izgassa magát. Ezt se fogja tudni betörni, ahogy a Mercedes Fiebaridánt se.

– Azt be tudtam.

– Dehogya tudta. Mercedes hagyta magát.

Többen hallották, hogy ekkor az egyik oroszlán elkuncogta magát, majd ásított. A tűznyelő kifejezetten langyos tüzet kezdett fűjni. Két elefánt hátat fordított, és elindultak haza, de közben rájöttek, hogy nincs hova, úgyhogy csak ezért maradtak.

– Mit csinálsz, ha többet nem jövök? – kérdezte gyorsan a duende Pepától.

– Semmit. Kialszom magam, aztán szülők néhány gyereket. De úgyis jössz.

– Akkor táncoljunk – mondta a duende, mivel nem szerette a gyerekeket. Mert az emberek, ha választhattak a duende meg a gyerekek között, mindig a gyerekeket választják. A gyerekek mindig beleköptek a levesébe. Pont abban a pillanatban sírtak föl vagy ejtették le a húzható facsigájukat, amelyikre egész este várt, amikor Jézus Krisztusnak is tátva marad a szája, és elkezdni sajnálni, hogy nem volt szerelmes.

Úgyhogy táncoltak. A vidám oroszlán bajsza végén megdermedt a kétkedés. A fákyák elfelejtettek füstölni. A porondmester sétatálcája kivirágzott, és megfogadta, hogy soha nem hervad el. A kobrának tátva maradt a szája, és Pepa vállán a tetovált rózsza feketéből kékre váltott, de ezt senki nem látta. Ekkor már biztosan nem akarták egymást legyőzni, mert úgy táncoltak, hogy Avilai Teréz elsápadt, mert először jutott eszébe a Szűzanyától függetlenül, hogy „*benedictus fructus ventris tui*”, pedig annak a kettőnek a ruhája nesze se ért egymáshoz.

Amára asszony ekkor bánatában fölajtotta őket, és minden a helyére került.

Amára asszony és az ördög

Végül Amára asszony úgy döntött, nem ő tehet róla. Hétfő estétől kezdve senkihez sem imádkozott és könyörgött többet. Márpedig errefelé úgy tartják, a hétfő az elszánt, megmásíthatatlan döntések napja. Ha a templomban találkozott a tekintete Szent Antáléval vagy Szent Józsefével, elfordította a fejét. Szent Katalin és Szent Margit is hiába köszönt rá, megvetően végigmérte őket, aztán nem nézett többet rájuk. Még hogy vadállatok, máglyahalál meg inkvizíció. Éltek volna úgy, mint ő: szeretetlenül. Évtizedes esővel a szívükben. Meg nem főzött ételekkel a konyhájukban, amelyeket nem volt, aki megegyen. Komódjukban levendulaillatú golycsokkal, melyeket soha nem használtak, és hiába vasaltak ropogósra minden hónapban. Az ujjaikban rekedt simogatásokkal, amelyeknek hiába magyarázkodik az ember. A többiről nem is beszélve.

Másnap reggel, kedden, amely a legközönségesebb és legsemmirekellőbb nap az egész hétben, meggyóna Placidus atyának, hogy már nem hisz a regényekben, mert folyton azt tapasztalja, hogy egy szó sem igaz belőlük. Meg azt is, hogy hiába szereti felebarátait, mert a felebarátok nem kérik. Pedig már rég nem szerelemmel szeret, hanem csak úgy egyszerűen, mert az efféle túlzásokra még itt a tengerparton is kevesen hajlandók. Aztán kérte a penitenciát. De Placidus atya szerint nem vétkezett, úgyhogy nem volt penitencia. Csakhogy Amára asszony szerint igenis járt volna, mert olyasmit, hogy a regények szavahihetetlenek, és a parancsolatok nem következetesek, akkor sem szabad mondani, ha így van. Ezen sokáig vitatkoztak Placidus atyával, aki nem volt hajlandó kiróni rá semmit. Végül Amára asszony annyira felbőszült, hogy úgy szikrázott a szeme, hogy meggyulladt a reverenda, és ha nem választja el őket a rács, hát megveri Placidus atyát, de végül csak annyit mondott,

– Na, hogy... – de nem fejezte be, mert akkor tényleg járt volna az Üdvözlégy meg a Miatyánk.

Amára asszony nem gyónt többé. Hazament, és meggondolta magát. Úgy döntött, nem a regényekben van a hiba, hanem a valóságban. És ami őt illeti, felőle megfulladhat a valóság, ő a regényekkel van. Mert a valóság – ellentétben a regényekkel – híján van minden koncepciónak és jóérzésnek. Nem úgy Amára asszony, aki tisztában volt vele, hogy ezek után meg fogják kísértetni. És mivel illetudó volt, akár egy boss, csak nagyon halkán jegyezte meg, hogy

– Ezek most már mind az én nyakamra fognak járni? – mikor megpillantotta az ördögöt a verandáján. Elővette a poharakat. Avilai Teréz már jó ideje nemcsak akkor jött, ha volt pohár, hanem akkor is, ha nem volt, mivel Amára asszony mindig végighallgatta, és soha nem szólt közbe. Igaz, utána se mondott semmit, de Avilai Teréznek ez nem tűnt föl. A duende meg heti rendszerességgel, minden csütörtökön járt erre. Ült a hintaszékben, Amára asszony meggyötört arcában gyönyörködött, s igyekezett, hogy ne látsszon rajta, milyen jól érzi magát. Amára asszony meg elkészítette mindkettejüknek a kedvenc ételeit, mert neki mindegy volt, és egyikük sem zavarta.

– Ezek a bánatomra gyűlnek ide – mondogatta magában Amára asszony, míg rétest sütött nekik. – Gyűljenek.

Az ördög tanácstalanul hörpölgette az ánizslikőrjét, mert azt hitte, Amára asszony csak a Placidus atyába, esetleg az anyaszentegyházba vetett bizodalmát veszítette el, de arra nem gondolt, hogy általában a transzcendenciában sem hisz többé. Még akkor sem, ha megtestesül neki. Ráadásul Amára asszonynak kedd óta, amikor életében utoljára gyónt, nem voltak gyengéi, melyeket meglovagolhatott volna. Egyedül ahhoz ragaszkodott, hogy délutánoként a verandán lévő sezlonyon olvasgathasson. Ezt viszont nem volt szíve elvenni az ördögnek, hiszen a túlzásba vitt olvasás a torkosság egyik formája. Akárhogy magyarázzák, nem más az, mint a jóra való restség. Bujaság. S mint ilyen, kedves volt neki. Úgyhogy jobb híján elkezdett fenyegetőzni.

– Viccel? – kérdezte Amára asszony. – Olyan a szívem, mintha szétrágták volna az egerek. Tud ennél rosszabbat?

Ekkor érkezett a duende, mert éppen késelés volt a falu túlfelén, s persze ő kellett legyen a pengék villanása meg a megözvegyült menyasszonyok könnyes fogadkozása is. Az Amára asszony szája szegletében lévő egyik ráncon ereszkedett közéjük a verandára. Gondolta, megnézi magának még egyszer Amára asszonyt, mielőtt elvinné az ördög. Amára asszony újabb poharat vett elő. Avilai Teréz behozta a szendvicseket, és azt mondta

– Tudtam, hogy ez lesz a vége – mikor meglátta az ördögöt, pedig egyáltalán nem tudta. Most a sarokban sápadozott, és elhatározta, nem adja olcsón az üdvösségét. Pedig senki nem akarta elvenni tőle. Ijedtében rózsailatot árasztott. Akárcsak Amára asszony, de nála ez mindig így volt. Nem zavarta különösebben, meg akart halni. Lehetőleg még ma, de legkésőbb holnap reggel. Nagyjából azóta akart még aznap este meghalni, hogy először olvasott olyan hajóról, amely soha nem érkezik meg, hiába várják a parton. Mivel azonban még soha nem történt meg aznap este, kénytelen volt mindig másnapig haladékot adni. Az ördög jobb híján ezt használta. Magasba emelte a pohárát, és azt mondta:

– Éljen soká Amára asszony! – mivel nem hitt a ráhagyásban, pedig neki is volt a nadrágján, arra az esetre, ha még nőni találna. Nem tudta, hogy Amára asszony mindenek ellenére boldog öregasszony lesz, aki majd mindannyiuknak kardigánt köt, hogy ne fázzanak, ha hidegre fordulna.

Csütörtök volt, a babonák napja.